

TELEGRAFUL ROMANU.

Telegrafulu este de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenumeratiunea se face în Săbiu la expeditorul foiei, pe afară la c. r. poste cu bani găta prin scrisori francate, adresate către expeditor. Prețului prenumeratiunii pentru Săbiu este pe anu 7 fl. v. a. iar pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 8.

ANULU XXIII.

Săbiu în 26 Ianuaru. (7 Februaru) 1875.

(tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. iera pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și țieri streine pe anu 12 1/2 anu 6 fl. Inscratiunile se platesc pentru întâia ora cu 7 cr. sirulu, pentru a două ora cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.)

Din Pest'a aducă foile de toate colorile sciri interesante, de-si nu pré placute. Asiá este discussiunea cea scandalisatóre între deputatulu Csernatony și ministrulu-presiedinte, Bittó pentru diurnalulu „Közérdek“, despre care celu dintâiu afirma cu toate puterile ca e alu ministrului presiedinte, pre cându celu din urma respinge ori ce relatiune intima cu diurnalulu. O foia de aici din locu spune, într'o corespondintia din Budapesta, despre o prelegere a lui Pulszky dupa coullisse, în carea s'a enumeratu multe rufe foarte nespalate fără multa sfiála. A cui erá semnulu pre rufe nu se spune, dara fiindu ca „Reforma“ a intratu în arena cu tota vehementia contr'a negenarei lui Pulszky, nu e maiestria mare de a gâci la a cui adresa a fostu îndreptata prelegerea pulszkiana. Lónyay de altmintrea inca e în sirulu a celorlu ce în desbaterea bugetaria a atrasu prin desfasurarea ideiloru sele atentiunea opiniunii publice. Si despre elu se dice ca a desfasuratu o programa de ministru si adaugu unele foi, ca a cautatu sa se asigure în susu. Tisza este unu altu lucíferu parlamentar, carele sternia curiositatea publicului pâna nu i veni rendulu se vorbésca. Acum dupa ce a vorbitu si densulu 'si formuléza opiniunea publica parerea, ca nici dialectic'a lui nu va schimbá nimic'a la votarea proiectului în desbaterea generale. Dara de alta parte se sioptesce despre crisa, déca nu mai curendu la desbaterea speciale a bugetului. Cu cris'a acést'a se aduce o combinatiune curioasa: Sennyey, Lónyay și Tisza, în diverse forme, cu toate aceste o combinatiune abia sperata si înainte celorlu ce o combina. Dincolo de toate aceste ce se vede? Incertitudinea!

Între oratoriile desbaterei presente se amintesce si deputatulu serbu *Polit*. Eschiamatiunea lui de odinioara; „*La Filippi ne vomu revede*“ este inca în memori'a tuturoru si asiá nu e mirare déca publiculu astépta sa auda ce va esi din rostulu unui barbatu, carele desi nu e binevedutiu în multe cercuri parlamentarie, nu se bucura de despretiu u acestor'a.

† *Afacerea universitatii din Cernauti* a inaintatu asiá de tare, încátu în siediintia senatului imperiale de Mercuri a adusu ministrulu de finantie unu proiectu de lege, prin care se asigura universitatii sum'a de 71.803 fl. 7 cr. pre anul 1875.

† Dupa multe fragmentari a ajunsu adunarea natiunale a Franciei la unu rezultat remarcabile constitutiunale. Cuventulu „republica“ se vede norocitu a figurá dupa o asteptare îndelungata, de mai cinci ani, în actele oficiale ale *republicei* franceze. Cu majoritate de unu votu, dupa scirile ulterioare, de două voturi, s'a primitu în adunarea de Sambata unu amendamentu alu deputatului Wallon de cuprinsulu urmatoriu:

„*Presiedintele republicei* se alege cu majoritate de voturi de către senatu și camer'a deputatiloru, cari ambe se intrunescu spre scopulu acést'a în adunarea natiunale. Elu se denumesc pre siepte ani și pôte fi realesu.“

Insemnatarea amendamentului este ca pre lângă stracurarea cuvintelor „*presiedintele republicei*“ în constituti-

nea franceza, s'aru vedé si form'a republicana asigurata. În Franci'a inse, si mai cu séma dupa cum suntu corpurile legiuitoare constituite, cine aru împedecá alegerea unui principe din cas'a Orleaniloru séu chiaru alegerea lui Lulu (Napoleonu IV.)? Mai departe cine séu ce asigura republic'a contr'a unei lovirii de statu, cu atátu mai vertosu, cu câtu asiá ceva în Franci'a nu s'aru ivi întâi'a-si-data.

Imperatulu Germaniei, se dice, ca a adresatu o epistola lui Alfonso XII cá regelui Ispaniei, prin carea accreditéza pre contele *Hatzfeld* de ambasadoru germanu la curtea din Madridu. Astu-feliu de epistole voru sosi si dela imperatii Austriei și Rusiei, prin ce recunoscerea regimului celui nou ispaniolu va deveni *fapta complinita*.

Parlamentulu Angliei s'a deschisu Vineri. Cuvent' a de tronu amintesce de relatiunile cele bune cu puterile esterne; de staruintia reginei pentru sustinerea păcei; recunoscerea regelui Ispaniei, carea va urmă câtu de curendu; ca finantie tieri suntu în ordine. Mai departe asigura ca regimulu va discutá preste scurtu tempu delaturarea legiloru exceptiunale de asupr'a *Iriei* si promite unu proiectu de lege pentru introducerea procuroriloru de statu.

† *Carlistii în Ispania* fura batuti în dilele din urma în mai multe batalie. Generalulu Moriones a ocupatu Puenta Reyna si a intratu în Pamplon'a. Regele a plecatu cu cortelulu generale spre a se impreună cu Moriones.

† În *Serbia* iera-si s'a schimbatu ministeriulu. Program'a ministeriului celui nou este *pacea*.

† Imperatulu Chinei a muritu.

† Diet'a Ungariei.

(Continuare din discursulu lui Sennyey.)

Modalitatiile potu fi diferite (s'audimu!) înainte mea scopulu are pondu decisivu. Dara si astadi enunciu, ca, dupa parerea mea, interesulu administratiunii aru castigá prin denumirea dregatoriloru municipali (contradicere în stang'a, via aprobare în drépt'a, o miscare continua). Prin acést'a cerculu de controla a jurisdicțiuniloru, care trebuie sa se eserceze asupr'a tuturoru ramuriloru administratiunii nu s'aru restringe, ci s'aru largi si dreptulu de a dispune, alu jurisdicțiuniloru în sfer'a autonoma de activitate nu s'aru stinge.

Pentru a simplificá administratiunea aflu necesaria impreunarea unoru ministere (Aprobare.) Nu pentru ca în consiliulu Corónei siedu atáti'a si atáti'a barbati binemeritati, amu sa objectiunezu. Déca tier'a are atáti corifei, cari prin positiunea loru în parlamentu, prin inteligenti'a mai nalta si prin esperiintia potu sa faca servitie folositoare intru promovarea intereseloru tieri, atunci în supremulu consiliu potu sa siéda si mai multi decâtu suntu acum; recompens'a numai modesta ce o primescu nu va face sarcinele generali mai nesupportabili; ceea ce inmultiesce inse sarcinele tie-

rei în asiá gradu inaltu si face masinari'a mai complicata, consiste intr'aceea, ca fia-care ministriu si are dicasteriulu seu propriu si deosebitu (Asiá este!) si complica asiá de tare masinari'a prin aparate grandioase, prin despartimente deosebite de compturi, prin dregatorii de cladiri si prin oficie ajutatorie si inmultiescu spesele cum nu corespunde acést'a relatiuniloru tieri

Trebuie sa se simplifice, dupa a mea parere, procedur'a birocrateca ce domnesce în aceste dicasterie, care fu primita cá o remasitia din sistemulu vechiu de si aceea nu corespunde inse cu principiulu responsabilitatitiei personale, pre care dupa spiritulu constitutiunii nóstre este basata ori ce dregatoria, nice cu recerintiele unei proceduri rapede si punctuali. (Aprobare.)

Prea stimatulu domnu ministru presiedinte avu deplina dreptate cându dise în comissiunea finantie ca statorirea manipulariunii se tiene de sfer'a de activitate a guvernului. Nice nu-trecea cui-va prin minte sa faca norme în privinti'a acést'a prin intrevenirea parlamentului. Sum convinsu în genere, ca în cestiunea regularei administratiunii totulu pôte sa provina numai din initiativ'a guvernului, dela conducerea intielépta a lui. (Aprobare în drépt'a). Conclucarea legislativiei numai acolo e de lipsa, unde se cere crearea unei legi nóue séu modificarea séu suplinirea celei vechi. Dara togm'a pentru acést'a nu se pôte relevá de ajunsu, ca problem'a ce o are guvernulu în acést'a privintia este mare si insemnata si ca a sositu tempulu, a o resolve. (Aprobare viua.)

Nu voiu sa afirmu, stimata Casa, ca se voru esoperá prin simplificarea mecanismului de guvernare crutiári grandioase, cu toate ca sum'a ce se va mediloci pre acést'a cale, esecutandu-se în tota directiunea o simplificare consecuenta, va fi foarte considerabila, si între stările derangiate în cari se afla tier'a astadi, merita si sumele mai mici atentiunea nóstra. Dara eu nu tagaduescu, ca urcarea lefeloru oficialiloru, cu deosebire în clasele de rangu mai josu, togm'a în momentulu, cându pretindemu dela densii o încordare mai mare a puteriloru, este neamanavera. (Aprobare.) Asisderea recunosc, ca pretensiunile juste a celorlu deveniti superflui trebuie satisfacute si recunosc mai departe, ca déca voimu stări regulate intemeierea unei politii de statu este nedispensabila. (Aprobare în drépt'a.)

Nu potu inse sa admitu, ca printr'o întogmiré grabnica si cu planu a administratiunii nóstre vomu provocá fluctuatiuni. Fluctuatiunea jace în situatiune si în neincredere, în urm'a cărei fia-care semte, ca stările de astadi nu se mai potu tiené. (Aprobare viua.) Déca din anu în anu sub presiunea trebuintiloru momentane facemu schimbári producendu numai carpituri, atunci si numai atunci sentiulu nesiguritatitiei devine permanentu, (aprobare în stang'a), positiunea oficialiloru siuvaitoria pâna la descuragiare. (Adeveratu!) Recerintieloru stabilitatitiei se va corespunde numai cându ceea ce trebuie sa se intemple se intempla grabnicu si cu planu. (Aprobare.)

Dupa statorirea séu acceptarea acestorui principie eu mi inchipuescu purcederea cam în urmatóriele: (S'au-

dîmu! Voru trebui sa vina în consideratiune acele venite a statului pre cari urcându posesiunea tieri si folosindu toate puterile într'unu modu corespundietoriu, potemu sa contâmu în tempuri si între împregiurári normali.

Nu amintescu numeri, sciindu câtu de precaria este increderea chiaru si în cifrele ce le avem. Satorinduse în modulu acést'a isvórele de venitu aru trebui sa se subtraga acele sume ce reprezenta indatoriurile luate asupra-ne pre cari trebuie sa le tienemu, de-si noi le potemu miciorá pre acele cu tempulu prin conversiuni si operatiuni de creditu corespundietorie, si ce va remané preste aceste va formá acelu cadru, în care vomu intogmi trebuintiele nóstre. (Aprobare.)

Dupa statorirea acestorui puncte de vedere preliminarulu impartinduse nu în detaiuri, ci dupa grupe principali, se va gatí pre trei ani, déca greutátile transactiunii precum si sum'a spre acoperirea trebuintiloru se va estradá si déca spre acoperirea trebuintiloru se va pretinde devotamentulu natiunii, eu sum convinsu, ca ea vedindu unu planu înainte sea si ca ingrigirile si indoielele ce esistau încéta printr'o purcedere cu planu (aprobare viua), va fi gat'a a aduce sacrificie chiaru si între relatiunile de lipsa de astadi. (Aprobare viua.)

Micu în proportiune cu cele începute si pôte angustu fatia de ambitiunea natiunii nóstre va fi cerculu, în care va trebui sa ne întórcemu si în conformitate cu realitatea sa reducemu totu ce ceremu dela statu. Eu sum inse convinsu, ca acést'a se va ajunge si supliní prin vitalitatea ce jace în genere în natiunea nóstra, si în deosebi inse în natur'a stârilor regulate, se va supliní prin acea putere expansiva si desvoltare rapede, cari totudéun'a merge mâna în mâna cu relatiunile normate, si în urm'a acestor'a sum convinsu, ca natiunea acést'a se va stradí sa suplinésca prin diligentiã si munca potentiata, prin ajutoriulu propriu pre cale sociale si privata cu multu mai naturalu si mai corespundietoriu aceea ce guvernulu nu este în stare sa dea si sa implinésca în urm'a medilóceloru sele restrinse. (Aprobare viua.)

Pre terenulu reductiuniloru amintescu cu privire la justitia numai atátu, ca aru fi tare de doritu sa se considere în planurile elaborate cu multa diligentiã si în cele ce se afla în lucrare interesele foarte simple si datinele poporului si sa se reguleze procedur'a dupa notiunile simple ale poporului nostru. (Strigári: Asiá este!)

Recunosc si apretiescu nesuintiele prin cari voimu sa radicâmu justiti'a nóstra la nivel'a sciintiei si civilizatiunii, dara adeverat'a sciintia recipéza si stiméza si elementele practice a vietiei. (Strigári: Asiá este!) Iustiti'a este pentru poporu si nu poporulu pentru justitia. (Aprobare generale.) Relatiunile si datinele simple a le poporului au pondu decisivu si de óre-ce nu vóiescu sa relevezu toate dispusetiunile câte se receru spre acestu scopu, esprimu numai ca déca inactivâmu cu consecuentia în justitia simplificarea si decentralisatiunea, déca simplificâmu cu deosebire competintiele de apelatiune, atunci si pre acestu terenu vomu poté esoperá crutiári. (Aprobare viua.)

Din sirulu reductiuniloru nu potu

sa remana afara acele crutiari, cari suntu possibile, dupa parerea mea, atatu la armat'a comuna catu si la aperiarii tieriei, si adeca la armat'a comuna fara de a sgudu prestabilitatea ei, la aperiarii tieriei fara de a periclitá sustinerea loru in intielesulu dispusetiuniloru normate prin lege. Acést'a este dupa opiniunea mea cu privire la starea financiale a natiunei de astadi necesariu. (Aprobare.) In aceste crutiari numai si numai interesulu, cá monarchi'a sa fia capabila de arme intre tóte impregiurárele, determina marginele. La starea Europei de astadi, cându tóte natiunile inarméza, desarmarea séu o atare reducere a armatei, cátu sa nu póta corespunde chiamárei sele, la noi nu este cu putintia. Dara eu totusi repetiescu convictiunea, ca si in cadrulu acést'a suntu necesarie si se potu face crutiari pre cale administrativa.

Cu ocasiunea revisiunei legiloru militare va fi la locul seu sa se considere, de nu se póte aduce conceptiunea esagerata a numeriloru in proportiune cu capabilitatea poporului de a purtá sarcini, nu numai din acestu temeiu, ci si din punctulu de vedere, cá sa se medilocésca o capabilitate de arme avantajósa si o organizatiune corespundietória. Detaiuri si cifre nu aducu nici aici inainte fiindu ca sciu intáiu, ca aceste legi suntu basate pre unu tractatu bilateralu si a dóu'a si din cauza ca eu vréu sa reservezu iniciativ'a pentru consiliarii Corónei, cari cunoscendu eventualitátile stárei europene si semtindu chiamarea loru voru sci sa aléga tempulu si impregiurárele mai bine, si se voru adopérá fara de a periclitá interesele monarchiei si trebuintele poporului, cá precum se ostenescu cu norocu si succesu pentru sustinerea pácei, asiá si popórele sa semtia nu numai sarcinele, ci si fruptele si binecuvéntárele pácei. (Aplausu viu.)

Vreau sa observu inca, cá in considerarea acestoru cestiuu mari sa nu fia objectu de indoieála de o parte increderea si simpatia sincera cátra armat'a comuna, cari suntu lastarii spiritali ai destoiniciei si recompens'a morala pentru consciintia datoriei ei, de alta parte si acea ide'a natiunale, pre care eu o stimezu cu deosebire in institutiunea aperiatoriloru tieriei, cu tóta esagerarea speselor si a cifreloru. (Aprobare.)

Siedinti'a se suspinde pre vr'o cáte va minute.

Dupa pauza Bar. Paulu Sennyey continua mai departe cuventarea sea astfelu: Acum trecu la a dóu'a parte a modestului meu discursu, anume la intrebarea despre urcarea veniteloru statului, si aici repetu, ca dupa parerea mea introducerea unoru dári nóue si urcarea dárilor sustatátorie este neincungiurabile, cari dári suntu de a se urcá si in ce mesura, care dári aru fi de a se introduce de nou, despre acést'a numai atunci póte fi vorba, dupa ce cas'a va primí in desbatere meritória proiectele de legi respective; deocamdata observu ca eu fatia cu acelea, iau positiunea celei mai perfecte obiectivítati. Spre o opositiune tendentiósa, fia contra persóneloru séu contra proiecteloru, n'amu nici aplecare nici vre-unu motivu.

Eu inca nu me lasu a fi condusu de ambitiune personale séu de placearea dupa putere. Acést'a sub impregiurárele de fatia ale patriei aru fi o crima. Si eu numai un'a 'mi vindicu, si credu ca aici nu'mi va detrage cine-va din dreptate, ca eu nici odata n'amu cautatu o ocasiune cá sa-mi indesu inainte neinsemnat'a si fórte modest'a mea persóna (adeveratu! adeveratu!) Eu, precum multi mi-au imputatu, mai multu amu incungiuratu atare ocasiune. (Asiá este! sa audimu!) Nu este simtiulu respunsabilitátiei, nu este sarcin'a activítatiei factice, ce me retiene; ci convingerea, ca sub impregiurárele de fatia ale tieriei unii barbati, — de aru mai posede inca pre atát'a tária de caracteru si inca pre atát'a capacitate spirituale, pre care din urma eu nu o posedu — spre a ajutá nu suntu in stare; acést'a o póte face numai o conlucrare barbatésca, zelósa, corecta si intensiva a parlamentului (adeveratu!), pre care eu — atát'a simtiu politicu posedu — in di'a de astadi nu potu contá.

Póte fi deci cas'a convinsa, póte fi fia-care membru alu acelei'a convinsu despre cea mai obiectiva positiune a mea. Prejudecat'a mea are o linia demarcatória dupla. Un'a este ca fintia statului si adeveratulu seu postulatulu ori cum si cu ori-ce pretiu 'si va aflá acoperirea sea, a dóu'a este considerarea acelei'a ca óre suntemu noi destoinici pentru sarcin'a ce o avemu in vedere, ca óre acei'a, pre cari nemidilocitu i intempina aceea sarcina suntu destoinici de ea? ca óre o putem noi luá pre aceea cá pre o adeverata acoperire, ca nu va fi ea óre in unele párti ilusorica si conditiunea, ca avé-vomu pentru pretiulu acestei jertfe o stare normale, care se póta servi cá adeverata compensatiune pentru acelea (aprobare viua). Un'a fara alta nu o potu primí si nu-mi potu cugetá ca s'aru puté primí, cáci vointia de jertfa permite destoinicia de jertfa cá scopulu pentru care ne jertfim, sa se póta ajunge. Fára de aceste vointia de jertfa este pura ilusiune de simtiementale, si eu suntu convinsu ca acést'a nu va intemeiá creditulu nostru in Europ'a, adeca pentru ca sub impressiunea óre-cáruu motivu de simtiementu nobilu vomu votá ca natiunea este gat'a a jertfi de buna voia; dara se va intemeiá creditulu nostru atunci, cându Europ'a se va convinge ca noi amu ingrigitu cu considerare matura si de unu resultatulu plinu de succesu (aprobári vii durabile).

In urm'a acestor'a nu potu eu din acést'a sinceritate ce mi-amu factu de datorintia, sa retacu, ca politic'a onoratului regimu, pre cátu e de lasia si clatinanda pre ori care altu terenu de reforma, pre atátu e de indrasnétia in acele conceptiuni, ce se reducu la urcarea dárilor (aprobare viua in stâng'a). Cea mai mare parte din acelea va apesá iéra pre umerii acelor'a, cari póta sarcin'a dárilor directe si cari spre acoperirea speselor in statulu nostru contribue intr'unu raportu, care dupa cum sciu eu nu mai vine inainte nicairi in Europ'a. (Asiá este!) Eu nu sciu nici unu casu, cá pre tempulu cându domnesce pace deplina, fara cá — multiamita lui Dumnezeu! — tier'a sa fia séu prin miscári din afara séu dinlauntru séu in altu modu periclitata, ci numai sub influintia unei sisteme gresite sa se fi urcatu darea directa deodata intr'o mesura atátu de mare.

Din aceste me temu, ca prin sarcin'a urcárei de dare proiectata restantiele de dare se voru inmultí; si me temu ca ponderositatea acelor'a va apesá umerii acelor'u ce suntu astadi platitori punctuali, a cároru numeru inse nu se va inmultí ci se va impu-tiená si de ce me temu este ca déca vomu continuá si mai departe calea pre care mergemu astadi si nu ne vomu trudi, cá sa vindecámu radicalu reulu nostru, vomu ajunge in anulu 1877 iéra acelu punctu, incátu vomu fi siliti a acoperi nescaditulu nostru deficitulu prin urcári de dári nóue apoi prin operatiuni de creditu (dá! asiá este! din partea stángei aprobare). Acum, de-si eu nu consimtu cu sistem'a facerei de datorii precum m'amu si exprimatulu dejá in acést'a casa, totusi eu sub greutátile decadintiei de acum si sub impregiurárele de fatia, cari intr'adeveru suntu critice, asiú tienne de unu reu cu multu mai mizu acea impregiurare, cându adeca amu intrebuintia o suma mai mare din imprumutulu ce-lu avemu spre acoperirea

deficitulu din acestu anu, decátu ca la doi ani dupa jertfa adusa sa ne luámu din nou refugiu iéra la experimentulu urcárilor de dare séu alu facerei de datorii. Acést'a aru sgudu totalu creditulu nostru in Europ'a si aru impinge natiunea la marginile desprárei.

In urm'a celoru dejá espuse tieniu de necesariu acést'a (urcare) — de óre-ce inse suntu de convingere, ca unu experimentu de urcarea dárei, in aceea mesura precum s'a planuitu, este periculosu si stricaciosu, -- nu admitu urcarea cá o intregire a dárilor, de-si cu parere de reu recunosc necesitatea de a se urcá acelea pâna la unu gradu anumitu, ci o admitu numai cá unu ajutoriu la acelea, cá astfelu sa se faca pasii cei mai resoluti pentru inmultirea veniteloru statului si a folosirei tuturor factoriloru spre acestu scopu.

Ce se atinge de pretiurea bunuriloru statului, acceptezu aceea, ce cuprinde raportulu comisiunei financiare in asta privintia; eu suntu convinsu ca prin predarea bunuriloru la privati, inmultindu-se productiunea si prosperandu industri'a se voru creá obiecte nóue de dare, cari apoi voru inmultí venitululu statului. Eu recunosc ca in acést'a privintia nu se potu face pasi deodata, si ca pretiurea trebuie sa se faca dupa unu planu pre-cugetatu si bine precisatu, la care in cátu este posibilu e démna de consideratu si atragerea cet' tienieiloru tieriei in interesele comune.

Recunosc si acceptezu si aceea, ca adeca intrég'a suma, ce aru incurge din aceste sa se intrebuinteze spre scopurile imprumutului de statu. Déca succede inse cá sa se creeze unu fondu pre acést'a cale, care aru promová necesitatea de convertare, ce necesar-minte s'aru ivi, atunci dupa parerea mea amu fi scapatu de grigia si amu fi ajutatu in mare mesura sarcineloru viitórie.

Eu acceptezu totu ce a disu stimatulu meu amicu Eduardu Zsedényi cu privire la acea ramura a economiei de statu, care e impreunata cu intreprinderi de industria, déca se va procede si la pretiurea acestor'a din punctu de vedere natiunalu economicu si cu deosebire, déca nu se voru vinde padurile statului in mase mai mari — acést'a aterna dela impartiel'a si dis-positiunea regimului — atunci in totu casulu trebuie sa se puna capetu economiei de acum cu deficitulu permanentu (aprobári).

Si cá sa nu vorbescu multe, (sa audimu! sa audimu!), cá sa atingu numai punctele principali 'mi esprimu convingerea mea, ca prin o grupare acomodata a linieloru garantate, dara cu deosebire prin regularea dupa lege a datorintiei la lucru publicu, s'aru poté procurá tieriei unu venitu insemnatu ce aru numerá milióne, prin aceea s'aru incungiurá sfasierea puteriloru ce disparu acum, care provine parte din neimplinirea punctuale a detorintieloru parte din folosintia reu aplicata.

Eu suntu convinsu, ca noi amu mai putea inca inmultí venitele statului, déca prin o lege s'aru cassá séu celu putienu s'aru restringe privilegiete de sare si licentiele private de tabacu,

Si in fine, cá sa-mi esprimu parerea deplinu, suntu convinsu si despre aceea, ca linielostatului — nu pre tempu indelungatu — dara pre unu terminu anumitu, aru fi de a se lasá manipuliunei private, premitiendu, ca noi n'amu putea incepe alte conjunctiuni mai favoritórie.

Eu cunosc on. Casa si admitu nisuintia mai multoru state europene de a centralisá midilócele de comerci si cu deosebire linielostatului ferate in administratiunea statului. Eu o tieniu acést'a de corectu, si acelea state o potu face acést'a cáci ele suntu avute, dara si acolo remane administratiunea sta-

tului, ce se atinge de rentabilitate, indareptulu manipuliunei private; inse ele 'si suplinescu acestu desavantagi prin avantajie natiunalu-economice, care apoi cresc indirectu pentru statu.

La noi inse on. Casa, unde deficitulu escatu din caus'a espenselor prea mari trebuie sa se acopere prin dare, a cárei platire e impreunata cu datorii private facute cu cáte 9 ba inca si mai mari percente, (asiá este!), la noi prin aceea nu se potu compensá interesele de comerci si avantajiele natiunalu-economice recunoscute si de mine (aprobári).

Acum on. Casa pre cându me rogu de scusa pentru lungulu meu discursu (s'audimu! s'audimu!), trecu la a trei'a parte a vorbirei mele, si anume, la acele dispositiuni, cari suntu necesarie pentru radicarea harnicieii nóstre de dare. (S'audimu! s'audimu!)

Eu amu aretatu dejá ca in genere ordinea administratiunei promovéza capacitatea nóstra de dare (aprobare in stâng'a), cu privire la intrebarea de banca (s'audimu! s'audimu!) precum se pare nu existe intre noi nici o divergentia de pareri, ea se póte cátu de referendu resolve cu succesu. Regularea referentieloru de creditu si a valutei precum si resolvarea in modu corespundietoriu a intrebárei referitórie la banca, le dorescu si eu si le tieniu de necesarie (aprobári). Eu dechiaru, ca in casu cându s'aru putea pre lângá asigurarea si pastrarea intereselor de creditu a tieriei nóstre a-siu tienne impreunarea cu banc'a natiunala austriaca de cea mai norocósa combinatiune (aprobare in drépt'a). De asemenea tieniu de corectu si necesariu revisiunea conventiunei vamale, in aceea directiune, ca adeca sa se delature acele scaderi ce se reducu la impartirea venitululu dupa darea indirecta. Si aici 'mi esprimu dorintia ca dupa repararea acestoru scaderi, cele-lalte avantajie mari, cari jacu in sustinerea tratatului vamalu sa se pastreze pentru natiune.

Inca dóue lucruri dorescu sa mai amintescu; (s'audimu!) Celu dintáiu este: La interesele natiunalu-economice ale tieriei róde o bóla, care in figur'a cametarnicului periclitéza existintia poporului agricultor, si care bóla déca nu intr'altu modu apoi pre spesele teoriei trebuie sa se vindece (aplausu viu durabilu). Si la alte popóre s'a intemplat, ca dupa cassarea legiloru de cametarie, aparendu rele atátu de potentiate, cari asiá dicendu suntu asemenea espropriatiunei si confiscatiunei de averi — s'av intorsu iéra-si indareptu la procedur'a de mai inainte si au pusu cametarniculu in directiune anumita margini nóue. Noi inca n'amu ajunsu incátu sciu eu, acele pericole de cari sa fimu reinproscati, ca adeca prin atari dispositiuni capitalulu realu si solidu sa se anguste si sa dee inderaptu.

Capitalulu solidu nu umbla dupa atari pericole, bá inca se feresce de ele. Aicea nu e atátu vorb'a de interesele capitalulu cursivu, ci e mai multu vorb'a de acele negotiuri, cari permitetimi sa observu in ori si care tíera este imposibilu de a se suferi séu a se pune cátu-si de pucinu sub scutulu legei (aprobare).

Alu doilea momentu, ce dorescu sa-lu amintescu este intrebarea despre intemearea unui depositu de marfuri in Pest'a si regularea portului. Multe amu facutu pentru capital'a nóstra, ce suntu de admisu, cáci aceea ce facemu pentru capitala este in interesulu tieriei si alu provinciei. Un'a inse amu negligatu, ceea ce dupa parerea mea este lucrulu principalu, si anume intemearea sub scutulu si midilocirea statului a unui depositu de marfa, care in casu favoritoriu aru fi in stare sa asigure capitalu acelu avantajiu, prin care in urm'a positiunei ei geografice aru fi chiamata cá midilocitória pentru comerciulu lumii si cu deosebire pentru comerciulu orientalu.

Eu me temu, ca deca vomu mai negligă inca multu tempu rezolverea acestei intrebări, cele ce s'au facutu dejă la alte locuri in mare mesura pre acestu terenu si voru acést'a influintia simtibila si noi cu greu vomu mai fi in stare a castigă negociulu dejă abatutu (aprobare viua strigări: venimu prea tardiu.)

Prin aceste amu ajunsu la incheierea modestei mele espuneri, pentru a cărei mare estensitate me rogu de scusa (s'audimu). Eu m'amu silitu a documentă, ca noi prin midilóce unilaterale, fiindu acelea chiaru bine alese nu potemu ajută releuru nóstre si ca noi numai prin intrebuintiarea si folosintia acomodata si bine intogmita a tuturor midilóceloru si a tuturor factoriloru ne vomu scapă de reu. Nu este la loculu seu a aduce in ramulu desbaterei generale detaiuri si cifre, prin urmare mi incheiu discursulu meu cu aceea, ca de óre-ce acoperirea trebuinteloru tiei, pretindu finirea câtu mai ingraba a desbateriloru bugetare, primescu proiectulu de bugetu cá basa pentru desbaterea speciale. (Strigări vii necontentite de „eljen.“)

Procesulu verbale.

alu conferintiei inteligentiei române din comitatulu Albei-inferiore ținute in 24 Ianuarie 1875 st. n. in urm'a convocării esmise de domnulu Axentie Severu in urbea Alb'a-Iul'a.

Presenti: Axentie Severu, avocatulu Nicolau Severu, Demetriu Berghianu, Georgiu Berghianu, protopresbiterulu Alesandru Tordasianu, prot. Greg. Elechesiu, capelanulu Avramu Stoianu, parochulu Paulu Andrea, cetatienii: Iacobu Tulbureanu, Iosifu Romanu, presedintele scaunului orfanele Basiliu Duc'a, Gregoriu Mezei, Mihailu Cirlea, Nicolau Antonoviciu, avocatulu Alesandru Fülep, avocatulu Nicolau Barbu, avocatulu Nicolau Cosieriu, dr. Iacobu Brandusianu, Rubinu Patiti'a senatore, Ioanu Marginenu, Sebastenu Tesl'a.

Convocatorulu domnulu Axentie Severu aduce la cunoscintia onor. conferintie, cumca nefacendu-se cunoscutu oficiulu politicu din locu ținerea conferintiei pre diu'a de eri, acea conferintia prin cointelegere s'a amenatu pre astadi, cá asiá si domnulu comisariu respective domnulu primariu urbanu sa iá parta la acést'a conferintia, precum in fapta s'a si prezentatu.

Dupa acést'a deschide adunarea clubului prin o cuventare acomodata alegându-se de notariu Rubinu Patiti'a prin care adunarea se declara de constituita sub presidiulu d. Axentie Severu.

Se pune la ordinea dilei „apelulu fratiescu“ alu clubului românu din comitatulu Clusiuului, care se ceterse prin notariu.

Luându-se la desbatere acestu apelu dupa diferite pareri desfasiurate se decide:

Apelulu fratiescu alu clubului romanescu din Clusiu se iá cu placere si recunoscintia pentru initiativ'a luata, la cunoscintia si fatia de cuprinsulu acelu apelu se otaresce:

1. Cumca toti alegatorii români au a nisui pentru a fi inscriși in list'a alegatoriloru de deputati dietali, si inteligentia româna are a se intrepune in acést'a directiune.

2. Conferintia întregei natiuni române din Transilvania in caus'a deciderii ținutei româniloru fatia de venitorile alegeri dietali sa se țină in 15 Maiu 1875 st. n., la care conferintia se póta luá parte ori-care inteligente românu, care posedă dreptulu de alegatoriu in vre-unu cercu electoralu alu Transilvaniei cu votu decisivu, — iera alti inteligenti cu votu consultativu. Terminulu de 15 Maiu s'a aflatu mai acomodatu, cá diu'a de

convenire, pentru cá pâna cu finea lui Aprile dupa prescrisele legei electorale mai cu nu se va sci cine este alegatoriu, si listele abia in primele dile ale lui Maiu se voru statori finalmente, dreptu aceea numai in tempulu propusu, cá diu'a de conferintia, va sci fia-care, cumca posedă dreptulu de alegatoriu.

3. Conferintia are sa o convóce clubulu românu din Clusiu.

Cu acést'a, conferintia clubului finindu-si agendele, prin domnulu conducatoriu s'a dechiaratu de inchisa, si pentru verificarea protocolulu s'a esmisu o comisiune de 3 membri si anume dd. Gr. Elechesiu, Alesandru Tordasianu si Michaelu Cirlea concipistu de advocatura.

Cu acést'a procesulu verbale s'a inchisu si subscriu.

Axentie Severu m/p. Rubinu Patiti'a m/p. presiedinte. actuariu.

S'a cetita si verificatu aflându-se intocm'a cu decursulu desbateriloru. Alb'a-Iul'a 25 Ianuarie 1875.

Alesandru Tordasianu m/p. Gregoriu Elechesiu m/p. Mihai Cirlea m/p.

Cuventarea d. Axentie la deschiderea conferintiei ținuta in 24 Ianuarie 1875 in Alb'a-Iul'a.

Stimati Domni si Frati! Doi ani trecura, de cându unii din noi cu vr'o 3—4 dile inainte de Duminec'a Tomei 1872 ne adunaseramu si organizaseramu in clubu pentru a ne consultă si determina, cum vomu urmá fatia de alegere de ablegati la diet'a tiei unguresci.

Resultatulu acelei consultări fa: tramitarea a doi reprezentanti la conferintia din Sabiu propusa si conchiamata pre dum. Tomei; acei reprezentanti aperiara cu tota demnitatea la Sibiu opiniunea clubului de a remané pasivi. Dechiarandu-se dupa aceea conferintia din Sibiu de partiale, de incompetenta, de conventiculu, Conferintia din 3/6 1872 — ce se ținè in acestu locu — in marea ei majoritate se dechiară pentru pasivitatea declarata inca la Mercurea.

Amu auditu pre multi plangan-du-se, ca acea pasivitate nu s'a executatu dupa cum s'a pronunsiatu, dupa cum a decisu conferintia, dupa cum a doritu si oftatu totu sufletulu curatu si adevratu romanescu; ca unii aici cu noi au votatu pasivitate, iera acasa la ei, in scaunu, districtu si comitatu, au activatu nu numai din convingere mai buna, cá inainte cu 2, 3 dile, ci chiaru si pentru unu osu de rosu paraliu.

Eu inse de acést'a nice nu m'amu miratu, nice nu m'amu spariatu séu descuragiatu. . .

Putiene exemple ne conservă istoria, domniloru, cându o natiune intréga sa fia fostu de un'a si aceea-si opiniune, cându sa se fia ținutu parol'a si sa nu se fia calcatu juramentulu; chiaru si compatriotii nostri in contr'a căroru tendintia avemu a luptá, nu suntu uniti între sine, ei inca suntu in mai multe drepte, stenge si centre impartiti; — pentru acea totu dispun, domnescu si ne ingrôpa in datorii — si precum despre ei nu póte dice cine-va, ca domnescu fâra lege, asiá credu, ca va trebui sa dicemu si despre noi, ca pâna acum amu executatu pasivitatea asia, precum s'a decisu la Mercurea, si aici o randunica nu face véra.

Domniloru! Suntu rari corbii si bibolii albi, dara totu suntu.

Se apropria acum a III-a alegere, pentru a cărei preparative amicii din Clusiu ne au prevenitu prin apelulu dloru. Presupunendu, ca toti cei presenti cunoscú cuprinsulu, spiritulu si tendintia acelu apelu, nu me voiu ocupá cu analis'a lui, acést'a e datorintia d-vóstre: nici nu voiu cercá prin argumente scóse din natur'a lucrulu a preocupá séu incliná cre-

dintia si opiniunea d-vóstre; voiu spune simplu pre a mea.

Eu consideru, dloru, pre natiunea romanésca fatia cu cea unguresca, cá pre 2 sorori bune, legate cu tóte interesele vitali un'a de alta.

Aceste 2 sorori au unulu si acela-si tata, dara din nenorocire 2 mame, fia-care mama s'a nevoitu a dá ficei sele acelu costumu, acea educatiune, acele convingeri, de cari a fostu ptrunsa ea insasi, ca suntu mai bune.

Aceste 2 sorori, pre câtu tempu fura minorene si au statu sub un'a gubernanta betrana, au traitu in o intielegere óre care; a venitu inse tempulu, cându cea mai mare, ajungendu inainte cu 29 majorenitatea cu curtesanii si amoresii sei, s'a incercatu se puna mân'a pre averea, pre zestre soru-sea inca minoréna, fâra curtesani, ba chiaru si fâra tutoru; acea incercare inse fu nenorocita, pentru ca bietelesurori, dupa o scurta cërta, se incaierara de capete si se incrun-tara in sânge, care le-a constatu multu, pentru ca a trebuitu se vina tutori nechiamati, pentru ale desparti si scapá de perderi si mai mari.

Dupa unu tempu óre care aceste sorori sub tutoratulu celu severu, sub care cadiusera prin incercarea celei mai mari de a-si apropiá partea celei mai mici, incepusera a se apropiá, a fraternisá, a-si face ilnsiuni de buna intielegere; se facuse chiaru si unu contractu între ele de buna intielegere, pre care tutojulu l'a confirmatu.

Ce se vedi inse, sor'a cea mai mare se marita chiaru dupa tutorulu amenduror'a, face pactu de casatoria in scrisu si-i da pre mâna nu numai diestrea si partea sea, ci si a sorei celei minorene; — acést'a se róga, plange, protesta, tóte in zedaru.

Acum ajunse la maiorenitate, vré sa-si ia noi reprezentanti: fi-voru acesti'a in stare a-i scóte partea — séu voru subscrie pactulu incheiatu între tutori si sor'a cea mai mare cu total'a perdere si daun'a acele mici? — Nu sci.

Dorescu inse, cá sor'a cea mica, pre care o representa natiunea romanésca, sa-si aléga buni si fideli advocati, pre cari contrarii sa nu-i póta nici intimidá cu puterea loru cea mare ce o au din partea usurpata, nici calea cu argumente false, dara nici corumpe cu aurulu scosu din tiér'a sororei celei mici, pre care voru avé a o aperiá, si asiá dechiaru siedintia clubului intielegentiei române din comitatulu Albei de josu deschisa, punendu la ordinea dilei desbaterea asupr'a apelulu din Clusiu.

Alb'a-Iul'a 24/1 1875.

A x e n t i e.

Ultimulu numeru din „Memorial diplomatique“ da informatiunile de mai josu asupr'a situatiunei parlamentare in Grecia:

„Amu datu séma despre deplorabil'a atitudine a opozitiunei din camer'a deputatorulu din Aten'a, atitudine care aduse inchiderea sesiunei. Adunarea ne mai fiindu in numeru spre a delibera.

Ni se scrie din Aten'a ca in Februariu camer'a va fi convocata in sesiune estrordinara, spre a votá bugetulu. Putemu sperá ca in acestu momentu se va gasi o majoritate suficienta spre a ingrigi de necesitatile serviciiloru publice. Déca va fi astufeliu, regele George se va vedea nevoitu sa ia mesuri spre a salvá Grecia cu chipulu acést'a de acestu feliu de anarchia legala, in care aru voi sa o afunde o partida lipsita de simtiulu politicu. Sa nu se insiele opozitiunea din Aten'a despre opiniunea Europei asupr'a ei. Europ'a blamáza cu cea mai mare severitate purtarea factiósă a unei párti din representatiunea elenica, si aduce in acelasu tempu unu omagiu meritatu regelui George, care, pâna aci, s'a aretatu plinu de dife-

rintia pentru regimulu liberalu constitutiunalu.

Vomu adaogá ca deca, din nenorocire, partisanii desordinei in Grecia voru continuá oper'a loru subversiva, Europ'a care a creatu regatulu elenicu, de siguru nu va remané spectatóre nepasatóre la aceste manopere cari compromitu pacea in orientu.

Cetimu in „Press'a“ din Bucuresci:

Aflámu ca d. Teodoru Rosetti, ministru de lucrári publice si comerciu, a plecatu in cngediu la Vien'a si Berlinu, spre a se ocupá de unele interese economice ale tiei.

Luminele si capacitatea recunoscuta a dlui Rosetti suntu de natura a ne asigurá ca va aperiá bine aceste interese.

D. B. Boerescu este insarcinatu cu interimulu ministeriului dlui Rosetti.

In 17 Ian. s'a inmormentatu, la ór'a unu dupa amédi, generalulu Solomonu, demnulu ostasiu românu, care murí june spre a traí betránu in tóte animele.

Inmormentarea s'a facutu la biseric'a familiei dela Colintin'a. I s'a facutu ceremoni'a cuvenita. Totu corpulu oficierescu, ministerulu, reprezentanti, ai camerei, si ai senatului, maresialulu curtiei si adjutantii domnesci in trasuri ale curtiei, in fine numerosii sei amici, toti câtu au potutu alu cunosce spre alu iubi si stimá, l'au insocitu pâna la bariera, si fórtu multi pâna la loculu repausulu eternu.

Pomp'a a fostu marétiá. Dara ce a fostu mai maretu. erá amórea, erá regretele unanime, erá suvenirea cea dulce ce lasá acestu demnu soldatu si cetatienu! Acést'a este cea mai mare si mai adevrata consolatiune pentru vertuós'a veduva a generalulu Solomonu, pentru printiulu Dem. Ghic'a, ilustrulu si totu-déun'a demnulu siefu alu acestei familie!

Noi nu potemu esprimá mai bine atátu dorerea semtita câtu si valórea generalulu Solomonu, decâtu reproducendu cuvintele ce generalulu Florescu, dupa terminarea servitiului divinu, a pronunsiatu in biseric'a in midiloculu asistentiloru emotionati.

Iéta aceste scurte, militare si atátu de bine semtite cuvinte:

„Domniloru, suntu vre-o 50 de ani de cându între bravii nostri capitani cari se luptau in contr'a inamiciloru patriei, figurá între cei mai bravi Ioanu Solomonu.

„La 1830, cându s'au pusu cele dintâiu base ale organizării armatei nóstre, Ioanu Solomonu erá de dreptu comandantulu regimentulu alu 3-lea de infanterie, recrutatu dintre Oltenii ce erau obicinuiti a luptá sub comand'a bravulu loru capitanu.

„Colonelulu Ioanu Solomonu a fostu parintele bunulu nostru camaradu Alesandru Solomonu, care nascutu la 1832 Februariu 25 a percursu treptatu gradele erarchiei nóstre militare pâna la acela de generalu de brigada, comandându cu distinctiune mai multi ani regimentulu I-iu de linie si astadi dispere dintre noi dupa o viétia abia de 43 ani si dupa unu servitiu efectivu de 27 ani.

„Domniloru! E durerósa si va fi pururea greu semtita de noi toti, perderea ce facemu astadi, dara deca póte fi in lumea acést'a o consolatie in fati'a unei nenorociri atátu de mari pentru famili'a generalulu Solomonu si pentru noi toti, va fi negresitu suvenirea neperitóre a vietiei sele plina de devotamentu, de credintia si de onóre, pre care o va inscrie cu fala istori'a nóstra militara. Sa dámu, domniloru, cea din urma sarutare bravulu nostru camaradu Alesandru Solomonu si memori'a lui sa remána adencu sepata in animele nóstre!“

Cetimu in Press'a :

Spre a-si face lectorii nostri o idea de proportiunile ce luase conflictulu turco-muntenegru si de atitudinea energica ce a tîenut guvernulu Russiei impreuna cu acela alu Austro-Ungariei si Germaniei, facia cu pretentiunile noue si injuste ale Turciei, nu avem decatu sa reproducem câte-va pasagie din organulu diplomatiei ruse „le Nord“. Acestu organu face la 20 cam acelea-si observatiuni ce a facutu si insusi „Standard“ mai in urma asupr'a pretentiuniloru nedrepte si contrarie principiiloru moderne ce radicasé Pórt'a tatiu a Muntenegru. La pretentiunea Turciei de a se tramite supusi Muntenegrului, banuiti cá culpabili, spre a fi judecati de tribunalele turcesci, iéta cum se exprima „le Nord“ :

„Crimele reale séu imaginare, ce imputá guvernulu otomanu muntenegreniloru — a cároru estraditiune o pretinde cá conditiune prealabile a pedepsei assiniloru dela Podgoriti'a — aceste crime nu potu dara a se legá decatu indirectu cu afacerea principala; póte chiaru cá sa nu aiba nici unu raportu cu ea. Este, prin urmare, o pretentiune inadmisibile de a voi subordinarea executiunei sentintiei pronunziata de comisiunea de ancheta dela Scutari, la solutiunea acestei noue afaceri radicata de Pórt'a mai in urma, si de care nu fusese vorb'a mai nainte. Cátu despre cererea de estraditiune, ea este curatu monstruósa, si aru probá ca la Constantinopoli nu se cunoscú principiile cele mai elementare ale legiloru internationale in materia de estraditiune, nici odata o tíera nu da pre unulu din nationalii sei; déca nisce Muntenegreni au comisu crime pre teritoriulu turcescu, si se afla actualmente in Principatu, chiaru aci, in propri'a loru tíera, trebuiescu a fi judecati.

Altmintrea, aceste esigentie neau-díte, aru fi fostu formulate, dupa o corespondentia a „Gazettei de Colonia“, de Aarifi pasi'a, si trebuie a sperá ca retragerea acestui ministru va avea de resultatu de a face pre guvernulu turcu sa revina asupr'a unoru cereri inadmisibile si a grabí pedepsirea omoritoriloru dela Podgoriti'a.

„In numerulu urmatoriu delu 21 „le Nord“ da explicatiuni mai lamurite, de acordu cu „Fremdenblatt“ asupr'a obiectului conditiuniloru noue radicate de Pórt'a. „Le Nord“ explica ca acei supusi Muntenegreni considerati culpabili de cátra Pórt'a si pre cari i reclama sa-i judece, se aflase intr'o alta impregiurare diferita de macelulu dela Podgoriti'a, aperándu pre nisce comercianti muntenegreni chiaru pre teritoriulu muntenegru de lángha fruntarie; si contr'a acestor'a se luase déjà dispositiuni de urmarire de cátra principele Muntenegrului. „Le Nord“ considerá pretentiunile Portiei cá o sícana séu prelungire a conflictului, periculósa pentru pacea Orientului, de care facea pre Turci'a responsabile. „Le Nord“ face apelu la Puteri, sa impedece reulu, aretándu Portiei pericollulu, si prevedea inca de atunci demisiunea ministrulu de esterne alu Turciei.

Iéta cum se exprima „le Nord“ dela 21 Ianuariu ;

„O revolutiune in Muntenegru, cá aceea ce face a se prevedea depe-si'a din Vien'a, de care amu vorbitu, aru fi semnalulu unui incendiu, care n'aru întârdiá sa iá proportiuni grave. Europ'a nu póte asistá nepasatóre la asemeni perspective, si nu ne indoimu ca puterile europene voru fi facutu energice representatiuni guvernului otomanu asupr'a politicei aventuróse in care se lasa a fi teraita de o orbire deplorabile. Limbagiulu díuareloru austriace si ruse ne îndemna a crede ca guvernele din Vien'a si St. Petersburgu mergu cu totulu de acordu in acésta

cestiune, si dupa tóta probabilitatea, Germani'a a unitu staruintiele sele cu ale celoru alte poteri dela Nordu. Este fórté posibilu cá demisiunea lui Aarifi pasi'a sa fi fostu resultatu acestorú demarsie comune si sa auguredie o atitudine mai prudenta si mai conciliatória a Portiei otomane. Urámu cu ardóre cá acésta supositiune sa se confirme prin fapte.“

Varietáti.

* * Ninsóre mare s'a pornitu de eri diminétia. Dupa „Hr. Ztg. pre Praova a troienitu néu'a drumulu incátu se impede-case tóta comunicatiunea

* * (Contingetulu de recruti) pre an. 1875, din partea regatului Ungariei face 40,933, recruti si 4093 (ad 10%) rezervisti, cu totulu 45,026 feciori, din acesti'a Ungari'a si Transilvani'a da 35,979 recr. si 3,598 rezerv. Restulu lu da Croati'a cu confinele provincialisate si litoralulu — Fiume: 27 recr. si 4 rezervisti.)

* * (Suspensiuine). Advocatulu din Al-b'a-Iuli'a Dr. Iacobu Halász a fostu suspinsu dela exercitiulu advocaturei prin decretu alu tablei reg. (22 Dec. 1872 Nr. 9734) pentru ca au primitu mita 300 fl. dela parti'a contraria.

* * Despre proiectat'a intrevedere a monarchiloru ce are sa se intemple la primavéra in Rom'a, díuariulu „Berliner Tabl.“ se scrie din Rom'a, urmatórea scire: Din mai multe párti se confirma, ca o noua intrevedere a regelui Victoru Emanuilu cu imperatulu Germaniei, precum ci cu alu Austriei, este iminenta si anume indata ce se va desprimaverá cam cátra finitulu lui Martiu. — La soli'a de aici a Germaniei au sositu sciri ce nu lasa nici o indoieála, ca imper. Vilhelm are intentiunea de a intorce regelui Italiei visit'a cercetandu-lu aici in Rom'a. S'a si datu ordine a se pregati chiele in cari va remané imperatulu. — Despre insemnatarea politica a cercetárei nu se díce nimic'a, se póte inse presupune ca n'are sa fia numai o simpla curtenire.

(Nou consulatu austriacu) s'au infiintiatu in Berladu, pentru interesulu — precum se díce — a tártaniloru (supusiloru) ostrunguresci.

* * (Boieri faliti) Cetitorii nostri nu voru fi uitatu boierésc'a staruintia a contelui Bela Kegleviciu, (bosniacu de origine) de a se restringe dreptulu elect. prin urcarea censului si de a combate dreptulu de limba alu nationalitatiloru, sumutiatu fiindu de cei mai ruginiti ciocoi din Transilvani'a, de Kemenesci, iéra renegati, cáci renegatii suntu pururea cei mai aprigi dusmani ai natiunei de care s'au lapedatu, — ei bine, acestu coconasiu Kegleviciu n'o se mai atace nationalitatile, — au tulitu-o de aici, dupa ce papá o avere colosale (numai proprietatea de pamentu ce avea erá de 40—50 mii juguri de pamentu) lasándu o detoria de 750,000 fl. — Asemene se vorbesce despre ruin'a materiale a contelui Emericu Szapári.

* * Garibaldi intra in Rom'a. La tempulu seu amu anunziatu onor. lectori, ca betránulu Garibaldi, celu mai mare patriotu alu Italiei fu alesu in vechi'a capitala de dóne colegie electorali representante in parlamentu. Intrebatu atunci, déca e aplicatu sa-si ocupe locul, a respunsu afirmandu, si cata dupa ce i s'a restituitu sanetatea struncinata s'a si resoltitu sa aduca alegatoriloru in specie, si natiunei sele in genere tributulu recunoscintiei. Insocitu de fiulu seu Menotti a parasitu Caprer'a si Duminec'a trecuta a si pusu picioru pre pamentulu patriei sele. Pén'a ni-e prea debila, cá sa putemu dá on. lectori o icóna via despre eutusiasmulu, ce l'a intempinatu generalulu din partea aloru sei. Pre unde numai a trecut, a aflatu aceea, ce póte aflá invingetoriulu. Nicairea inse o intempinare,

cá in Rom'a eterna. Asociatiunile lucratoriloru au esitu in tóta pomp'a cá sa salute pre salvatoriulu loru. Guvernulu inse temendu-se de demonstratiuni republicane a prevenitu, si a postatu dóne brigade de onóre la gara, iéra regele galantomu a tramisu specialu pre unu adjutante de ai sei, cá sa bineventeze pre sufletulu poporului seu. Plecandu Garibaldi dela gara nu a aflatu in calea sea decátu cununi de flori; iéra pre balcona si prin ferestri sessu frumosu, carele se intrecea aruncandu-i rose si salutá cu marame albe. Nimic'a inse nu fu mai miscatoriu, de cátu momentulu, cându cetatenii sarira asupr'a trasurei, desprinsera caii, si insisi trasera carulu de triumfu, in care siedea liberatoriulu Italiei. Cine a fostu presentu la anulu 1848 in Blasiu si au veditu cum poporulu románu trasera carulu, in carele siedea marele Barnutiu, acel'a póte avea numai o idea buna despre casulu cu Garibaldi.

Cele-lalte le retacemu, crediendu ca on. lectori vedu cum a decursu mai departe primirea generalului. — Amintimu aici numai inca atát'a, ca intrándu Martiu in parlamentu fu primitu cu o bucuria nespusa, carea fu manifestata prin scolare si prin „eviva“ prolongite.

* * (Esecutarea lui Freuth). Cetitorii nostri si voru aduce aminte cum acestu judanu ucise pre altu judanu Katscher cu care caletorise impreuna int'unu cupeu pre calea fer. — Freuth (Freund se publicase din gr. siala) au fostu judecatu la mórté prin stréngu, sentinti'a fu inaintata la domnitoriulu cu sperarea de a se schimbá pedéps'a de mórté, inse domnitoriulu aru fi refusatú dicendu, ca trebuie sa se statoréscá esemplu pentru asemenea crima cumplita. Sentinti's dara se esecutá la Olomutiú in Moravi'a, la 29 Ian. a. c. intr'unu locu inchisú, asistaneu numai patru judecatori si dóne persóne private.

Raportu comerciale.

Sabiu 5 Fauru n. Grán 4 fl. 53 xr. frumosu, 4 fl. 27 xr. mestecatú, 4 fl. — xr. cualit. infer.; secar'a 3 fl. 13 xr. pána 2 fl. 73; — orzu fl. 3; ovesu 1 fl. 60 pána 1 fl. 33 xr.; encuruzu (porumbu) 2 fl. 87 xr.; cartofi 1 fl. 33 xr. galét'a austriaca.

Cánep'a — fl. maj'a.
Linteá 6 fl. — xr.; mazarea 6 fl. — xr., Fasolea 6 fl. 67 xr.

Fenu legatu — fl. 85, nelegatu — fl. 80 xr., paie lungi 60 xr., scurte 50 xr. maj'a.

Lemne de focu 8—9 fl. stang. austr.
Carnea de vita 18—20 cr. p., de porcu 23 xr. Unsórea 79 xr. pána la 1 fl. 20 cup'a.

Burs'a de Vien'a.

Din 24 Ianuariu (5 Febr.) 1875.	
Metalicele 5%	70 80
Imprumutulu nationalu 5% (argintu)	75 70
Imprumutulu de statu din 1860	109 75
Actiuni de banca	953 —
Actiuni de creditu	216 50
London	111 10
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	78 25
„ „ „ Temisiorene	76 75
„ „ „ Ardelenesci	75 75
„ „ „ Croato-slavone	80 —
Argintu	105 80
Galbinu	5 25
Napoleonu d'auru (poli)	8 90

Concursu.

Pentru vacant'a parochia gr. or. Muresiu Dece'a protopresbiteratulu Turdei inferióre, in urm'a milostivei resolutiuni d'to 10 Ianuariu nr. cons. 54 1875, se escrie concursu pána in 1 Martiu a. c. — cându va fi si alegerea. —

Emolumentele anuali a acestei parochii fiindu calculate tóte in bani suie la 200 fl. v. a.

Voitorii de a ocupá acésta statiune suntu obligati a tramite petitiunile in intielesulu Stat. organicu la subscrisulu, pána la terminulu susu prefiptu. —

Agarbiciu 16 Ianuariu 1875.

In contielegere cu comitetulu eclesiasticu.

Simeonu Popu Moldovanu,
(2—3) Protopopu gr. orient.

Nr. 109/Sc. ex 1875.

Concursu.

Fiindu vacante doue stipendii de stat de câte 500 fl. v. a. menite prin resolutiunea prea inalta din 8 Aprilie 1864 pentru clerici gr. or. absoluti, cari dorescu a continuá studiile la vre-o Universitate, — de asemenea devenindu vacantu unu stipendiu de 250 fl. v. a. din fundatiunea *Franziscu Iosefina*, — pentru conferirea acestorú se escrie prin acésta concursu pána in 1 Februariu a. c. st. vechiu.

Doritorii de a capetá unulu din aceste stipendii au a substerne la Consistoriulu archidiececanu, petitiunile loru pána la terminulu pusu cu urmatórele documente :

a) atestatu de botezu;

b) atestatu de maturitate si dela institutulu, la care au ascultatú in semestrulu acést'a;

c) atestatu de paupertate; si in deosebi cei cari voru concurá la cele doue stipendii de stat a 500 fl. au a asterne prelánga acestea si atestatul despr' absolvarea cursului clericale de trei ani la institutulu nostru pedagogicu-teologicu.

Din siedinti a Consistoriulu archidiececanu plenariu, tinuta la Sabiu in 15 Ianuariu 1875.

(3—3)

Nr. prot. 10/1875.

Edictu.

Marcu Farcasiu din Apoldulu infer. scaunulu Mercurei, carele de doi ani a parasitu pre legiuit'a sea socie Magdalen'a N. Cand'a fára a se sci ubicatiunea lui, — se citéza a se presentá inaintea subsemnatului scaunu ppscú in terminu de unu ani si-o dí, si anumitu pána in 18 Ianuariu 1876, cáci la din contra procesulu divortialu asupr'a-i intentatu se va pertractá si decide si in absentia lui. —

Mercurea in 17 Ianuariu 1875.

Scaunulu ppscú gr. or. alu Mercurei.

I. D r o c u

(1—3)

Adm. prot.

Nr. 8/875.

Edictu.

Prin care Marin'a Ioanu Tristiu marit. Iacobu Hanzu din Gurariulu in scaunulu Sibiului, carea in 10 Oct. 1874 au disparutu din comun'a ei natala si dela barbatulu ei fára a se fi mai potutu dá de urma-i si fára a se sci de se mai afla in viétia, la cererea barbatului ei Iacobu Hanzu se provóca prin acést'a, cá in terminu de unu anu, si anumitu pána in 1 Fauru 1876, séu sa se intórca la barbatu séu sa arete la acestu foru, in persóna séu prin plenipotentiatu, causele din cari nu póte trái cu barbatulu ei, pentru cá pre cale legale sa se póta otári cele cu dreptu si cu cuviintia; pentruca la din potriua, acea Marin'a Iacobu Hanzu se va privi cá fugara — fára cuventu — si se va judecá — in urm'a cererei barbatului ei, — dupa prescrierea canóneloru st. nóstre bisereci.

Sabiu 18 Ianuariu 1875.

Forulu matrimonialu gr.

res. alu protopresbiteratulu tract. Sabiului I.

(2—3)

Ioane Mog'a.

Doctoru de medicin'a universa, medicu de casa alu Escelentiei Sele P. Archiepiscopu si Metropolitu

Mironu Romanulu.

ordinéza in totu decursulu dilei in locuint'a sea provisoria: Sabiu strad'a Cisnadiiei Nr. 7 catulu I.

Disponendu asupr'a unui instrumentariu mare, este in pusetiune de a efectuí tóte operatiunile chirurgice, oculistice si obstretice (nasceri); asemenea prin operate corespondietórie de a cercetá si vindecá tóte morburile de ochi, urechi, gátu, famci, nervi (prin electricitate).

Ordinatiunea pentru studenti in locuintia gratis.

(1—3)